

Zakładanie spółdzielni socjalnej

Założenie spółdzielni socjalnej nie jest skomplikowane, jednak jej członkowie muszą się liczyć z tym, że będzie to wymagało nieco czasu, a niekiedy pojawieniem się przeszkód. Przede wszystkim należy przygotować statut spółdzielni. Ustawa o spółdzielniach socjalnych określa wszystkie niezbędne aspekty formalno-prawne. Po spisaniu statutu spółdzielni kolejnym krokiem jest przeprowadzenie zebrania założycielskiego wraz z przyjęciem statutu i wyborem organów statutowych. Wtedy też można rozpocząć procedurę rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym. Sąd rejestrowy działa obecnie jak „jedno okienko”, dlatego oprócz dokumentacji niezbędnej do powołania i rejestracji spółdzielni należy przygotować i załączyć druki do urzędu skarbowego (NIP-2), zgłoszenie oraz wnioski o nadanie numeru REGON (RG-1). W przypadku decyzji o zatrudnianiu członków założycieli od pierwszego dnia po rejestracji spółdzielni należy załączyć także wniosek zgłoszeniowy do ZUS-u (druk ZUS ZPA), zgłoszenie do Państwowej Inspekcji Pracy oraz do Krajowej Rady Spółdzielczej z siedzibą w Warszawie.

Gdzie szukać informacji i porad?

Przy zakładaniu spółdzielni lub przystąpieniu do już istniejącej można skorzystać z dotacji udzielanej przez Powiatowe Urzędy Pracy. Dotacje i doradztwo dotyczące zagadnień prawnych, tworzenia strategii i biznesplanu spółdzielni, jak również poznania podstaw marketingu i promocji oferują również Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej.

Linki do uzyskania szczegółowych informacji:

<https://rops.pomorskie.eu/osrodki-wsparcia-ekonomii-spolecznej>

<http://www.gdansk.uw.gov.pl/urząd/wydzialy/25-wydzial-polityki-spolecznej>

<http://ozrss.pl/>

<http://www.spoldzielnie.org/>

Opracował: Piotr Maćkowiak
Specjalista ds. przedsiębiorczości,
wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki
Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu

ul. Trakt św. Wojciecha 293
80-001 Gdańsk
Tel: 797 010 653
e-mail: p.mackowiak@podr.pl

CZYM SĄ SPÓŁDZIELNIE SOCJALNE?

Lubań, grudzień 2017 r.

Czym jest spółdzielnia socjalna?

Spółdzielnia socjalna jest specyficzną formą przedsiębiorstwa społecznego. Zrzesza osoby zagrożone wykluczeniem społecznym: niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, bezdomnych, chorych psychicznie, uzależnionych od alkoholu czy narkotyków. Spółdzielnie socjalne, jak każde przedsiębiorstwo, podlegają przepisom prawnym, np. prawu podatkowemu, ustawie o rachunkowości, czy prawu pracy. Prowadzą działalność gospodarczą na zasadach rachunku ekonomicznego i odpowiadają całym majątkiem za swoje zobowiązania. Członkowie spółdzielni pokrywają ewentualne straty w wysokości zadeklarowanych udziałów. Każdy członek spółdzielni bierze udział w zarządzaniu sprawami spółdzielni. Jeden członek daje jeden głos, który jest tak samo ważny, bez względu na wysokość udziałów.

Kto może założyć spółdzielnię socjalną?

Spółdzielnię socjalną może założyć co najmniej 5 osób fizycznych lub co najmniej 2 osoby prawne. Liczba członków nie powinna jednak przekraczać 50 osób. Ograniczenie liczby założycieli nie obowiązuje jeśli spółdzielnia powstaje w wyniku przekształcenia spółdzielni inwalidów lub spółdzielni niewidomych. Osoby fizyczne zakładające spółdzielnię socjalną muszą mieć całkowitą zdolność do czynności prawnych i należeć do jednej z poniższych grup:

1. Osoby niepełnosprawne (w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych);
2. Osoby bezrobotne (w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia);
3. Osoby, o których mowa w ustawie o zatrudnieniu socjalnym:
 - uzależnione od narkotyków lub innych środków odurzających po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej;
 - uzależnione od alkoholu po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego;
 - zwalniane z zakładów karnych, mające trudności w integracji ze środowiskiem (w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej);
 - bezdomne, realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności (w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej);
 - uchodźcy realizujący indywidualny program integracji (w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej).

Członkami spółdzielni socjalnej mogą zostać również inne osoby, nie należące do grup zagrożonych wykluczeniem, o ile ich liczba nie stanowi więcej niż 50% ogólnej liczby założycieli. Ponadto, spółdzielnię socjalną mogą założyć (jako osoby prawne):

- organizacje pozarządowe w rozumieniu przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub jednostki samorządu terytorialnego;
- kościelne osoby prawne.

Cele spółdzielni socjalnej

Ustawa o spółdzielniach socjalnych z dnia 27 kwietnia 2006 r. jasno określa cele spółdzielni:

1. Przedmiotem działalności spółdzielni socjalnej jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków;
2. Spółdzielnia socjalna działa na rzecz:
 - społecznej reintegracji jej członków, przez co należy rozumieć działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu,
 - zawodowej reintegracji jej członków, przez co należy rozumieć działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy, a działania te nie są wykonywane w ramach prowadzonej przez spółdzielnię socjalną działalności gospodarczej;
3. Spółdzielnia socjalna może prowadzić działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków oraz ich środowiska lokalnego, a także działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych określonych w ustawie z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.).

W spółdzielniach socjalnych nie ma możliwości dystrybucji zysku między członków spółdzielni. Nadwyżka bilansowa może zostać przeznaczona na:

- zwiększenie funduszu zasobowego – co najmniej 40 %,
- cele społecznej i zawodowej reintegracji członków spółdzielni – nie mniej niż 40 %,
- fundusz inwestycyjny.